

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dr. M.L. (Mei Li) Vos

Herdenking Jan Nico Scholten (1932-2026)

datum 24 maart 2026

Wij hebben de goede gewoonte om de oud-leden die ons zijn ontvallen hier te herdenken.

Vandaag gedenken wij Jan Nico Scholten die op 21 januari is overleden, op 93-jarige leeftijd. Hij was ruim een jaar lid van de Eerste Kamer voor de PvdA: van 31 maart 1998 tot 8 juni 1999.

Jan Nico Scholten werd op 4 juni 1932 geboren in het Drentse Dalerpeel. Hij studeerde theologie aan de Theologische Hogeschool in Kampen en later politicologie en Nederlands recht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

In 1997 kreeg hij een eredoctoraat van de Universiteit van de Westkaap in Kaapstad voor zijn 'solidariteit met de onderdrukten en behoeftigen'.

Op 31-jarige leeftijd werd hij de jongste burgemeester van Nederland, van de Brabantse plaatsen Andel, Giessen en Rijswijk. Tegelijkertijd was hij lid van de protestants-christelijke fractie in de Provinciale Staten van Noord-Brabant.

In de periode van 1970 tot 1986 was hij met soms korte onderbrekingen lid van de Tweede Kamer. Eerst voor de ARP, daarna voor het CDA, vervolgens voor de groep-Scholten/Dijkman en het laatste jaar als eenmansfractie.

In 1980 was hij het laatste Kamerlid dat in het ambtskostuum verscheen bij een Verenigde Vergadering der Staten-Generaal, namelijk de vergadering waarin Koningin Beatrix werd ingehuldigd.

De ambtskostuums van de Staten-Generaal zijn inmiddels een museumstuk. Wij hebben er hier ook een staan in de vitrine bij de publieke tribune.

In de Tweede Kamer was Scholten onder andere woordvoerder op de onderwerpen volkshuisvesting, mediabeleid en buitenlandse zaken. Hij kwam in die rol regelmatig tegenover zijn eigen fractie te staan wanneer hij de kant van de linkse partijen koos.

Zo steunde hij een motie van afkeuring over geen olieboycot van Zuid-Afrika en een motie tegen de plaatsing van kruisraketten. Het vormde de opmaat naar zijn afsplitsing van het CDA.

Hij typeerde zichzelf als weerbarstig protestant, schreef dagblad *Trouw*. Fractiediscipline vond hij minder belangrijk dan eigen verantwoordelijkheid nemen.

Toen hij in 1998 lid werd van de Eerste Kamer was dat voor de PvdA waar hij inmiddels politiek onderdak had gevonden.

In de senaat hield Scholten zich bezig met migratiebeleid en buitenlandse zaken. Omdat hij zelf vond dat dit niet viel te combineren met zijn voorzitterschap van Vluchtelingenwerk Nederland, stopte hij na vijftien jaar met die functie.

Zijn maidenspeech hield hij op 20 april 1999. Het was ook meteen zijn zwanenzang, omdat de Kamerperiode er toen al bijna op zat.

Het debat ging over de Remigratiewet.

datum 24 maart 2026

blad 2

Hij refereerde daarin ook aan zijn eigen inzet voor een ruimhartige opvang van mensen die daar recht op hebben.

Daarbij hoort, zo zei Scholten, 'ook een samenhangend terugkeerbeleid, zodat wie hier niet wil of niet mag blijven geassisteerd wordt bij remigratie als eigen middelen daartoe ontbreken.'

In een interview met het Brabants Dagblad zei hij eens:

'Alles heb ik kunnen doen wat ik graag wilde: lokaal, nationaal en internationaal.

Mijn leven is niet zonder stormen geweest en ik realiseer me fouten te hebben gemaakt.

Maar ik ben een christenpoliticus gebleven.'

Jan Nico Scholten was een principieel volksvertegenwoordiger met als levensmotto opkomen voor de naaste.

Dat ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun mag zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.